

T4KF

SKÅNSKA TRÄNGREGEAMENTETS KAMRATFÖRENING

Februari 2020 • nr 22

Bästa T 4-Vänner

I detta nummer fortsätter Thomas Hansson med sin berättelse från Järnåkraskolan i Lund till Ankara i Turkiet. Tyvärr i förra numret var jag för snabb och publicerade Thomas utkast till sin berättelse men nu hoppas jag att det blir rätt i sin helhet. Ursäkt Thomas att det blev fel.

Staffan Persson har i detta nummer berättat om sina uppdrag som Observatör i Kongo. Mycket intressant läsning. Både Peter Alf och Olavi Olsson är duktiga på att gräva fram intressanta saker ur arkiven så även denna gång får vi se ett litet prov på detta. Karl-Gösta Nilsson vpl Serg från T 4 berättar om vilken nytta av militärutbildning man kunde ha även i det civila livet. Unos artikel om smeknamn på vårt regemente får ni inte missa. En skrift kan aldrig bli bättre än vad duktiga skribenter och fotografer bjuder på. Bästa vänner det finns alltid plats för berättelser, bilder och roliga historier i denna skrift. För övrigt är det en hel del aktiviteter vi inbjuder till.

Hemsidan knyter även samman medlemmarna med snabbare information och fler bilder. Den besöks av många från hela världen.

När det gäller deltagande i olika verksamheter var vänlig respektera sista anmälningstidpunkt och följ kassörens anvisningar.

Välkommen till våra träffar!

Bilder och sekretess

När vi inför bilder i "T 4 KF" och på vår "Hemsida" försöker vi vara så neutrala som möjligt. Skulle det vara någon som inte önskar vara på bild i "T 4 KF" eller på vår "Hemsida" så ber jag Er ta kontakt med mig redaktören Gunnar Segerholm eller webbandsvarige Arne Huléen.

T 4 Kamratförenings e-postadress är t4kf@outlook.com

VU består av: Ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassör.

Ordförande är högst ansvarig för vår förening samt ansvarig utgivare för "T 4 KF" och "Hemsida".
Nils Olof Johansson, Brohuset 357, 264 53 Ljungbyhed. Tfn: 0435-441427, 0768-540865

Viceordförande är ansvarig för museet.

Peter Alf, Drottninggatan 85, 281 48 Hässleholm. Tfn: 0451-849 12, 0705-457784

Kontakten med T 4 Kamratförening kan ske på olika sätt och vår officiella adress är via
Sekreterare T 4 Kamratförening, c/o Gunnar Segerholm, Breanäs 3041, 289 73 Immeln
Tfn: 0730-472581, t4kf@outlook.com

Då det gäller kamerala frågor, medlemskap och adressändringar skall Ni ta kontakt med vår
Kassör Arne Huléen som även är ansvarig för medlemsregister och webmaster för hemsidan.

T 4 Kamratförening, c/o Arne Huléen, Pål Tuas väg 6, 281 33 Hässleholm. Tfn: 0707-161740

Februari 2020 • nr 22

Bilder (om inget annat anges): Arne Huléen • Uno Nilsson **Korrektur:** H I Lindulf

Ansvarig utgivare:
Ordförande Nils Olof Johansson

Redaktör:
Sekreterare Gunnar Segerholm

Ordföranden har ordet

Året som gått:

Vi har under året genomfört verksamhet enligt plan.

- Årsmöte i sedvanlig ordning på Statt med en god middag.
- Dagsutflykt till Ljungbyhed. Trängträff med samtliga trängens kamratföreningar genomfördes under två dagar i Hässleholm - Kristianstad
- Höstmöte där Major Jerry Arvidsson lärde oss hur den militärterritoriella indelningen är organiserad och verkar.
- Under hösten har även besök vid Malmö opera och gåsmiddag genomförts.
- Vår tidning har kommit ut med ett vinter- respektive höstnummer.

Varje aktivitet kräver en insats från någon ansvarig. Arne Huléen, Gunnar Segerholm, Peter Alf lägger ner mycket tid och möda för att få till lyckade arrangemang. Ett stort tack för era insatser under året.

Våra styrelsemöten har genomförts med stort engagemang från ledamöterna och flera bra förslag och synpunkter har diskuterats. Planen för verksamheten 2020 är fastlagd, evenemangen framgår i detta blad, bl. a planeras en resa till Norge.

Totalförsvarsnitt:

I förra numret redovisade jag något om försvarsberedningens rapport avgiven i maj 2019. 4 partier hoppade av och skrev inte under rapporten eftersom regeringen ville avvakta med att fastlägga de ekonomiska ramarna. Någon vecka efter att förra numret kom ut, fastställdes dock ramen på 85 miljarder för det militära försvaret 2025 och att en ökning av anslagen succesivt sker på vägen dit.

Man kanske ändå skulle avvaktat ÖB analys som lämnades den 15 november. Där anges att man måste skjuta på alternativt minska ambitionsnivån i en del avseenden under perioden 2021-30. Alternativt tillskjuta ytterligare medel. Turerna kring försvarsmaktens framtida finansiering fortsätter alltså.

Försvarsberedningen anser att samhället skall kunna motstå allvarliga störningar och krig under minst 3 månader. (DS 2017- 66)

Den 1 oktober byter 5 regioner (Uppsala, Dalarna, Södermanland, Västmanland och Örebro. Totalt ca 1,5 miljoner invånare) leverantör av sjukvårdsmateriel. Inom något dygn blir det brist på div sjukvårdsartiklar som operationshandskar, operationsrockar, sprutor mm. Sjukhusen går upp i stabsläge, planerade operationer måste ställas in, akutverksamheten vid sjukhusen är i riskzonen.

Logistikföretaget Apotekstjänst AB klarade alltså inte av sitt uppdrag. Problemet med försörjning av sjukvårdsmateriel har nu pågått i ett par månader. Det innebär att sjukhusen bara har en lagerhållning på något/några dygn innan det blir brister som äventyrar verksamheten. Detta inträffar dessutom under normal vardagsverksamhet. Hur ser det då ut vid någon kris eller katastrof i berörda områden? Det är en lång väg att vandra innan vi kan tala om en uthållighet på minst 3 månader.

Välkomna till vårens och sommarens aktiviteter

Nils Olof Johansson, ordförande

Kassören har ordet

Vi har under en lång följd av år varit vana vid att vår ekonomi varit mycket god och att vi kunnat genomföra många trevliga och uppskattade aktiviteter. Ekonomin är fortfarande mycket god.

På Kamratföreningens årsmöte 2015-03-18, beslutades om nya principer för kapitalförvaltning, vilket bl a innebar att aktiekapitalet skulle avvecklas under en 15-årsperiod. Aktiekapitalet skall vara helt avvecklat 2029-12-31.

Lindgrens minnesfond påverkas ej av avvecklingen eftersom den styrs av ett särskilt donationsbrev.

Jag har under årens lopp gjort många ekonomiska prognoser med syfte att följa ovanstående målsättning.

Nu har jag tagit fram driftbudgetar för åren fram till slutet av år 2029.

Eftersom det är svårt att sja om värdeutvecklingen på aktier har jag gjort två alternativa driftbudgetar. En med årlig värdestegring av aktierna om 15% och en med 0%. Detta för att få ett grepp om hur länge vissa aktiviteter kan fortsätta.

Oavsett vilken värdestegring/värdeminskning vi räknar med är vi enligt stadgarna skyldiga att genomföra höstmöte och årsmöte. Formerna för dessa kan naturligtvis förändras. Vidare måste vi sända ut någon form av årlig information till våra medlemmar (för närvarande 411 personer).

Med 15% värdestegring på aktierna körs Långresa och Teaterresa sista gången år 2025, Gåsmiddag genomförs sista gången år 2026. Detta under förutsättning att aktiviteterna genomförs varje år. Om aktiviteterna genomförs växelvis vartannat år kan de räcka till år 2029.

Med 0% värdeförändring på aktierna körs sista Långresan år 2021, sista Gåsmiddagen och Teaterresan år 2023. Om aktiviteterna läggs ut växelvis över tiden räcker de längre.

Naturligtvis får vi en annan genomsnittlig värdeförändring än den jag skissat ovan men då får jag göra en annan värdering och nya driftbudgetar.

För att klara av ovanstående beräkningar har vi en Kassör, ett Verkställande Utskott och en Styrelse. Vi gör så gott vi kan och har alltid Kamratföreningens bästa som mål.

Jag kommer att redovisa detaljer i årsredovisningen 2019 samt driftbudgetarna år 2020-2029 vid årsmötet.

*Med kamratliga hälsningar
Arne Huléen
Kassör*

Från Järnåkraskolan i Lund till Ankara i Turkiet, en resa på cirka 40 år

Text och bild: Thomas Hansson

Jag har av tidningens redaktör blivit ombedd att skriva några rader om vägen fram till attachéuppdraget och om livet som ett attachépar i Ankara.

Jag är född och uppvuxen i Södra Sandby och på 1960-talet fanns där inget högstadium, så vi elever fick åka till Lund istället. För min del hamnade jag på Järnåkraskolan i södra Lund. Året var 1962 och skolan var helt ny. Långt ifrån allt var klart och skolgården var inledningsvis i ett bedrövligt skick. Skolan fick bland oss elever snabbt namnet "Leråkraskolan". Linjen jag valt var fyraårig och skolformen kallades enhetsskola.

Under sista och därmed det 10:e skolåret började vi fundera på livet efter tiden på Järnåkraskolan. Många av oss var skoltrötta och att söka till gymnasiet var inte ett tilltalande alternativ. Istället var vi några unga män som bestämde oss för att bli poliser och för att komma in på polissskolan måste man ha gjort värnplikten. En av mina kamrater var med i hemvärnet och som vår "expert" på militära frågor konstaterade han att T 4 var den bästa platsen för oss att söka till. Ansökningarna skickades in efter ett mycket bra stöd från skolans SYO-konsulent. Vi blev så småningom kallade till mönstring på Folkets hus i Malmö december 1965. Det var före värnpliktskontorens tid. Två av oss blev antagna, medan "vår expert" misslyckades i mönstringen.

*Thomas Hansson
som ung*

Den 9 maj 1966 var det så tid för oss att rycka in på T 4, vilket innebar att vi missade de fyra sista veckorna av vår skolgång. Det blev till och med fem, för rektorn tyckte så synd om oss när vi var hos honom för att söka ledighet att han gav oss en extra veckas ledighet innan vi skulle rycka in.

På inkallelseordern stod det att vi skulle ta första tåget efter kl. 0600 och första tåget från Lund till Hässleholm gick kl. 0605. Plikttrogna som vi var tog vi naturligtvis detta tåg. Varken jag eller Peter Brovall, som min kamrat heter, hade varit så långt norrut tidigare och ingen av oss hade en aning om var T 4 låg. Efter att ha tillfrågat en brevbärare på Järnvägsgränd hittade vi så småningom fram till kasernvakten. Där mötes vi av furir Schröder som anvisade oss att följa blå snitsel till 1.kompaniet.

Vår plutonchef för BSI var fanjunkare Knut Nilsson. Ställföreträdare var överfurir Bo Lund samt instruktörerna furir Ebbe Persson och korporal Klas Lindkvist. Utbildningen

rullade på och vi trivdes bra. Redan i augusti hade man ett körkort i handen efter ett antal lektioner med överfurir Klas Brendheden i en fem tons Volvo Brage lastbil, och om jag minns rätt drog den sju liter bensin per mil. Brendheden fick snabbt namnet "överfurir Brimsheden" då han ofta beordrade oss elever att "brimsa, brimsa" när han tyckte att vi körde för fort.

Mitt första körpass var inte helt lyckat. Efter några grundläggande övningar på körplanen skulle vi passera väg 117 och återvända till utgångspunkten vid Verumsgården. Tryckluftsbromsarnas kraft var något nytt för mig och överfuriren satt som klistrad i framrutan vid min första riktiga inbromsning. Detta fick jag sedan äta upp vid alla kommande pass då jag enligt "Brimsheden" alltid på något sätt var fel utrustad för ett körpass. Vårt förhållande blev dock bättre med åren och vi hade många trevliga samtal när han var vaktchef och jag själv var dagofficer.

Thomas körkort

Uppkörningen gjordes sedan för kompanichefen kapten Torsten Hansén, som även var militär besiktningsman. Körkortet gällde inledningsvis bara för militärt bruk, men när jag fyllde 18 år i april året därpå gällde det även för civilt bruk.

Jag tilldelades därefter en lastbil av märket Scania 51. De var de äldsta bilarna på regementet och i efterhand förstår jag varför vi juniorer fick dessa bilar. Bilen var för övrigt utrustad med ett gengasaggregat som vi aldrig använde.

Under den här tiden förstärktes polisen och all polisutbildning förlades till Stockholm. Efter fullgjord grundutbildning valde vi därför att söka fast anställning och påbörjade Instruktörsskola 1 (IS1). Skolchef var fanjunkare Knut Fröjd och ställföreträdare var nyutnämnde rustmästare Bo Lund. Första halvåret ägnades åt trupputbildningens grunder. Många planer för övningar skrevs på kvällarna och många av dessa genomfördes, främst med nästa kull BSI:are.

Andra halvan läste vi allmänbildande ämnen med våra kollegor på P 2 för att höja vår civila kompetens.

Efter ett år blev vi utnämnda till furirer och jag blev placerad på 3.kompaniet under kompanichefen K-G Sjöholm. Första året på en transportpluton och andra året på en pionjärpluton.

Efter ett år på sjukvårdskompaniet slutade Peter Brovall för att utbilda sig till byggnadsingenjör.

Sedan följde IS2 med förvaltare Harry "Lappen" Johansson som skolchef. Med K-G:s vitsord och resultatet från IS1 och IS2 gavs jag möjlighet att söka officersutbildning. Så det blev tre år på Försvarets Gymnasieskola i Uppsala och sedan Karlberg.

1975 blev jag färdig regementsofficer som det då hette. Under de två första åren var jag plutonchef för trafikplutoner. Den andra var inledningsvis en MP-och trafikpluton. En försöksutbildning inom ramen för den nya motoriserade infanteribrigad 77. Försöken avbröts en bit in på vintern, efter att man i Stockholm gjort upp om att vi i trängtrupperna skulle behålla trafikutbildningen och kavalleriet fick fortsätta med MP-utbildningen.

Min första bataljonsövning kunde varit bättre. Jag fick uppgiften att vara bataljonsadjutant. När den inledande marschordern var given i Skolhuset tyckte den övade bataljonchefen, mj Ulf Råvik, att det var tid för en kopp kaffe och vi satte, fullt utrustade, kurs mot officersmässen i kanslihuset. I min nybörjare ambition hade jag laddat min kpist med ett fullt magasin lösa patroner. Väl i mässens kapprum hängde vi av oss utrustningen och vapen. Vi tänkte dock att det var bäst ta med oss slutstyckena in på mässen och det bar sig inte bättre än att jag i hastigheten drog en rejäl salva i stolen som jag stöttade vapnet mot. Om jag uttrycker mig försiktigt så uppstod det en viss uppståndelse i kanslihuset och det var tur att det var före personalansvarsnämndens tid.

Väl ute på övningen kom så det "obligatoriska" gaslarmet och även vi i bataljonsledningen drog på oss våra skyddsmasker. Dessvärre hade jag nog inte haft min mask framme sedan tiden på 3. kompaniet och det som hänt i väskan under dessa år var att burken med personsaneringsmedel hade gått sönder. Min mask åkte av lika fort som den kommit på och jag kan lova er att den sveda som uppstod, och som varade i timmar trots ivrigt tvättande i varmvatten som jag fick av kokgruppen, inte var att leka med.

Trots alla tillkortakommanden under min första bataljonsövning följde sedan den obligatoriska vidareutbildningen, varvat med trupptjänst som plutonchef, ställföreträdande kompanichef och kompanichef. Jag var även med på en FN-bataljon på Cypern under denna tid som chef för vakthavande befälsavdelningen (C DO).

Resultatet på Militärhögskolans allmänna kurs gav mig möjlighet att söka vidare till arméns stabskurs på två år. I olika omgångar har jag därefter tjänstgjort i Högkvarteret, Milostab Syd och Försvarshögskolan. Under ett år var jag den sista GU-bataljonchefen innan vi stod inför den slutliga nedläggningen 1994.

Totalt blev det 17 år i Stockholm i försvarsmaktens tjänst istället för ett års polisutbildning, men det var svårt att förutspå när man som 18 åring valde den militära banan. Dessvärre blev det även 10 års veckopendlande och bortavaro från familjen.

Hur hamnade jag då till sist som försvarsattaché i Ankara? Om jag minns rätt var upprinnelsen till att överhuvudtaget tänka tanken att, i stället för att gå i 55-årspension som var huvudspåret i vår familjeplanering, ett informationsbrev från arméns chefsutvecklare om att man bland annat sökte attachéer till ett antal platser under de kommande

åren. Tanken malde ett bra tag och med en positiv inställning från min hustru Christel, beslöt jag mig för att anmäla vårt intresse.

I Högvarteret mottogs intresset positivt och inledningsvis var Helsingfors, Wien och Ankara aktuella. Vid den tiden bodde vi återigen i Stockholm och kom ganska snart fram till att Helsingfors och Wien är ganska likt Stockholm, medan Ankara och Turkiet lät betydligt mer spännande.

Så blev det Ankara och den sista juni lämnade jag stabschefsbefattningen på Försvarshögskolan och placerades på MUST (Militära underrättelse och säkerhetstjänsten). Framför mig låg nu ett års förberedelser inför den nya uppgiften som försvarsattaché. I huvudsak kunde jag disponera året fritt. Några fasta programpunkter fanns som ett antal veckors utbildning på MUST och undervisning i det turkiska språket två förmiddagar i veckan på en privat språkskola. När det gäller det senare kan man nog konstatera att turkiska språket inte är helt lätt att ta till sig och jag nådde väl upp till den nivå som huvuddelen av de andra attachéerna visade sig ha. Vi kallade det "Taxiturkish", dvs man kunde ta sig fram i det dagliga livet, men var långt ifrån att kunna föra ett "bildat samtal" med någon kollega. I övrigt fylldes förberedelsetiden med att studera allt vad jag kunde finna om Turkiet på olika bibliotek och institutioner i Stockholm.

Under en veckas tid i oktober 2003 var vi nere i Ankara för att informera oss (rekresa) om vad som väntades oss under de tre kommande åren. Men även för att titta på lämplig bostad. Val av bostad var upp till var och en, men vi hade en hyresnivå att förhålla oss till och i Ankara var det max 2000 dollar i månaden som gällde. Det var ganska vanligt att man tog över företrädarens lägenhet, men vi valde av olika skäl en annan lösning.

Under våren det året var den turkiska överbefälhavaren på besök i Sverige och även vi blev inbjudna till en middag på Karlberg där jag fick möjlighet till en kort stunds ostört samtal med honom. Jag minns att vi bla pratade en del om Cypern där det visade sig att vi båda tjänstgjort. General Hilmi Özkök är en lågmäld och varm person, dvs ganska lik vår dåvarande överbefälhavare, general Håkan Syrén. De båda trivdes bra i varandras sällskap, vilket bland annat utmynnade i två besök av vår överbefälhavare i Turkiet under vår tid där nere.

I juni 2004 var det så tid för att köra ner till Turkiet i vår nyinköpta bil. Vi nådde Ankara efter fem dagar och sedan vidtog en intensiv överlämning. Många nya människor och många nya intryck mötte oss. Den obligatoriska magsjukan kom efter någon dag. Vad beträffar dåliga magar så var det inga problem att bo och verka i Turkiet. Problem uppstod när man varit hemma i Sverige på tex semester och fått en svensk känslig bakterieflora i magen, men sen vande man sig ganska fort när man var tillbaka. Kranvattnet i Ankara gick att dricka, men smakade inte gott på grund av all klorering, så till kaffe, te och matlagning mm använde vi "köpevattnet" som levererades hem i 18-liters dunkar. Normalt förbrukade vi en dunk i veckan.

Första tiden bodde vi på hotell, men så småningom anlände vårt bohem och vi kunde äntligen flytta in i vår högt belägna lägenhet. Vi sökte ett högt läge för att undvika luftföroreningarna som var påtagliga nere i Ankaras centrum. Många praktiska frågor måste nu lösas med hjälp av min turkiska assistent. SVT-Europa, internet, telefon och många andra praktiska frågor skulle fixas för att underlätta det dagliga livet.

Försvarsattachéer rapporterar till MUST och C MUST är attachéns chef. Försvarsmakten betalar UD för att attachéerna skall ha ett arbetsrum på ambassaden och få erforderligt stöd. Normalt deltar man dock i det dagliga arbetet på ambassaden som om man tillhörde. Vi hade båda diplomatpass och när jag tänker tillbaka på hur det var att checka in på flygplatsen i Istanbul får jag alltid ett leende på läpparna. Vi flög för det mesta med Turkish Airlines och det var byte i Istanbul som gällde om man skulle till eller från Stockholm eller Köpenhamn. Det fanns en snabbkö för "disabled, crew and diplomats" (handikappade, besättningar och diplomater). En i mina tycken ganska udda grupp av individer, men det fungerade alltid bra.

Under kontorstid arbetade jag med de uppgifter som åligger en attaché och det är i allt väsentligt underrättelsetjänst. Att hålla sig väl informerad om utvecklingen i Turkiet och främst inom dess försvarsmakt var grunden för arbetet. Källorna kunde variera från fall till fall, men viktigt var att bygga upp ett bra kontaktnät. Samarbete med andra attachéer var avgörande, men andra källor som journalister, akademiker, politiker mfl var matnyttigt att ha en god relation till. De bästa och viktigaste kontakterna åt jag emellanåt lunch med och där kunde vi under trevliga förhållanden dryfta dagsaktuella frågor. Andra bra tillfällen för kontakter var alla mottagningar, ofta i form av cocktail-party. Under en normal vecka var det två till tre sådana tillfällen och man var där under en dryg timma, men hann ofta få en del värdefull information. Jag vill inte vara ohövlig mot damerna, men det fanns en tradition vid dessa tillfällen och den var att damerna samlades för sig och herrarna för sig. Därmed kunde vi ostört prata tjänst och damerna pratade förmodligen om barn och barnbarn, vad vet jag. Sedan skyndade vi oss hem med ambassadens chaufför för att titta på svenska nyheter och följa utvecklingen där. Hemma i Sverige var det uniform på dagtid och civila kläder på kvällstid, men som attaché var det kostym på dagtid och uniform när man representerade vid nationaldagar m.m. Vid alla kontakter med turkiska generalstaben var det alltid uniform som gällde.

Rapporteringen till min kontaktperson på MUST gjordes som så kallad "händelsestyrd" rapportering, dvs rapportera när det finns något att rapportera om. Under en normal vecka i Turkiet fanns det anledning att rapportera tre till fyra gånger.

Under första året var jag även sidoackrediterad till Tel Aviv/Israel. Jag löste den uppgiften med en veckas vistelse i Israel varannan månad. Några frågor som var av särskilt intresse vid den tidpunkten var UAV:er, dvs obemannade flygande farkoster för tex spaning och övervakning. Jag vill inte kalla de för drönare, för de är mindre och har kortare aktionsradie. Anledningen till det svenska intresset för UAV:er från Israel är att dom är duktiga både på att tillverka och att hantera systemen operativt och vi hade en idé om att skaffa egna. Jag har vid olika tillfällen besökt de tre tillverkarna och försvarsmaktens operativa bas söder om Tel Aviv.

Christel följde alltid med till Israel och jag minns första morgonen när jag skulle iväg på mina uppgifter och Christel hade "egen tid" i Tel Aviv. Innan vi skiljdes åt förmanade jag henne att inte åka buss eller att gå på den stora marknaden för det var platser som ofta utsattes för olika typer av attentat. När vi sedan träffades på kvällen och jag frågade hur dagen varit så blev svaret "Jag har haft en trevlig dag. Jag tog bussen till marknaden". Därefter gav jag upp i mina förmaningar och det gick ju bra ändå.

Ett annat minne från Israel är när vi körde genom stenöknen ner till Eilat för några dagars semester. Vi körde mil efter mil utan att se en enda bil eller människa. Först följde vi gränsen mot Jordanien och Döda havet för att sedan korsa öknen och följa gränsen mot Egypten. Det bar sig inte bättre än att jag var tvungen att göra en liten paus och innan ärendet var uträttat, så från ingenstans stod det en israelisk armébil bakom vår bil och frågade vänligt om vi hade något problem. De hade god kontroll på läget.

Stenöknen

Jag hade möjlighet att följa med på en resa som anordnades av israelerna och den gick i huvudsak längs gränsen mot Gazaremsan och vi besökte där flera gränsövergångar. Från Gaza kom i huvudsak arbetskraft in på morgonen och ut på kvällen. Från Israel uppfattade jag att mycket byggnadsmaterial fördes in till Gaza. När vi besökte den sydligaste gränsövergången, som för tillfället var stängd, frågade jag en kulspruteskytt varför han stod på en hög av tomhylsor blev svaret: "I just shot, sir". Jag hade inga fler frågor, om man säger så.

Den 1 juli 2005 avlöstes jag av en resident attaché, dvs en som bor och verkar i landet. Han var en gammal Drakenpilot från Ängelholm, så vi hade inga språkproblem under överlämningen.

Vi reste en hel del i Turkiet, både på egen hand och på resor som arrangerades av turkiska generalstaben. Därmed har vi sett en hel del av landet inklusive den kurddominerade sydöstra delen med städer som Diyarbakir samt Mardin och Midyat ner mot den syriska gränsen. En generell erfarenhet från dessa resor var att för varje mil man förflyttar sig öster ut från Ankara, åker man ett år tillbaka i tiden. På andra hållet var erfarenheten, inte att man förflyttade sig framåt i tiden, om nu någon trodde det, utan att ju längre väster ut man kom, ju mer västerländsk blev levnadsstilen.

När man satt och förberedde sig i Stockholm och tänkte på Ankara 400 mil bort var tanken att dit kommer väl inga besök, utan där kan man arbeta ostörd från hemlandet. Inget kunde vara mera fel. Några få rader i en av Göran Perssons regeringsdeklaratio-

ner om att "Turkiet skall ägnas särskild uppmärksamhet under de kommande åren" fick omfattande konsekvenser. Bakgrunden var naturligtvis Turkiets eventuella EU-medlemskap som var en högaktuell fråga vid den tiden.

Jag hann knappt hitta till mitt nya rum förrän det var hög tid och förbereda ett veckolångt besök av C MUST, min närmaste chef och en liten grupp av hans medarbetare. Några månader senare kom ÖB på besök, med allt vad det innebär i förberedelser och genomförande. ÖB ville avsluta besöket med några dagars semester och jag fick uppgiften att lösa den frågan. Men det var en enkel uppgift. För en fyrstjärnig general i Turkiet står alla dörrar öppna. Vi flög med den turkiske överbefälhavarens plan ner till Antalya och där tog vi in på en semesteranläggning för turkiska officerare. ÖB och hans fru checkade in i en fin bungalow och Christel och jag fick en trevlig lägenhet till vårt förfogande. Turkarna hade ordnat med ett fint program med intressanta kulturella besök och goda middagar med uppträdande som tex magdans och musikunderhållning. Så det blev lite guldkant för oss också till skillnad från det dagliga livet på ambassaden. Man skulle kunna säga "när det regnar på prästen så stänker det på klockaren".

För att nämna några andra, med all respekt, var kronprinsessan på officiellt besök under 2005 och kungen och drottningen under 2006. Ett flertal besök kom också från riksdagens olika utskott och där fick jag ta hand om de som hade anknytning till försvaret. Vi hade även besök från Hökvarteret, Försvarshögskolan, Försvarsdepartementet, Inspektionen för strategiska produkter med flera.

En annan av försvarsattachéns uppgifter är att stödja den svenska försvarsindustrin. I Turkiet var det bara SAAB som var riktigt aktiva och jag hade nog ett tiotal besök av deras representanter. Vårt stora problem i detta sammanhang var att Sverige med jämna mellanrum hamnade på Turkiets "röda lista", dvs ingen försvarsmateriel fick köpas från vårt land. Anledningen därtill var vårt lands allt för kurdvänliga inställning enligt turkarnas uppfattning. Ambassadören och jag uppvaktade av och till olika myndigheter i frågan. Ibland kände vi oss framgångsrika, men så kom något nytt uttalande eller skrift från Sverige som förde tillbaka oss till ruta noll. Jag känner inte till hur läget är idag, men då vi lämnade Turkiet 2007 så var det bara en mindre mängd finkalibrig ammunition som exporterades från Sverige till Turkiet.

Jag nämnde tidigare att vi var på två till tre mottagningar i veckan. Det var främst nationaldagsfirande, de väpnades styrkornas dag eller avtackning av någon attaché som var anledningen till denna verksamhet. En annan kontaktskapande och social verksamhet var middagar hemma hos varandra. Själva hade vi ungefär en middag i månaden. Normalt bjöd vi in fem par och mat och serveringspersonal tog vi från Hotell Hilton. På Hilton fanns en österrikisk kökschef vid namn Wolfgang som var mycket lätt att samarbeta med. Inför varje middag så träffades Christel och Wolfgang och bestämde vad Hilton skulle svara för respektive vad Christel själv ville göra för att middagen skulle få en svensk prägel. Umgängesformen var otvungen och lättsam. Middagarna pågick alltid från kl 1930 till 2300. Under den tiden hann man lagom med att äta en trerätters middag och dricka kaffe.

En mycket uppskattad tillställning var när vi årligen bjöd in till Luciafrande.

Under vår tid i Ankara fanns det åtta till tio svenska barn i lämplig ålder för ett Luciatåg. Med hjälp av några mammor kunde vi bjuda in till en riktig svenskväll med glögg och pepparkakor m.m.

Cirka 100 gäster kunde vi hysa på vårt nedre plan och bland gästerna hade vi en gång dåvarande migrationsministern Barbro Holmberg med två livvakter från SÄPO. Livvakterna, som hade barn hemma i Sverige i samma ålder som Luciatåget, blev båda

Lucia

så rörda att tårarna kom och deras beväpning kändes tydligt när jag gav de en tröstande kram. Många av gästerna var mer imponerade av att Barbro Holmberg vid den tiden var svärmor till den bäste golfspelaren i världen vid namn Tiger Woods, än att hon var minister. I vilket fall som helst hade vi en trevlig kväll och året därpå när migrationsministern var med kungen och drottningen på besök så tackade hon för en minnesvärd Luciakväll i Ankara året innan.

Det dagliga livet i Ankara kändes säkert och vi rörde oss obehindrat i centrala Ankara, en stad med cirka 4 miljoner innevånare. Det mesta fanns att köpa, utom fläskkött förstås. Amerikanerna hade ett PX (en typ av affär) med varor främst från Tyskland och där fick alla NATO-länder handla. Då vi var mycket goda vänner med det kanadensiska paret tillgodosågs våra behov av tyska varor mycket väl.

Jag hade vid den tiden ovanan att snusa. En last som jag för övrigt delade med ambassadören och hans kvinnliga ställföreträdare. De använde sig dock av påssnus, vilket kan jämföras med att tvätta fötterna med stumporna på. Snus finns ju inte att köpa på många andra ställen än här hemma i Sverige, så det var till att göra upp en bra plan för att säkerställa försörjningen av denna vara. Grunden var att alltid köpa 40 dosor (RU) när vi var hemma i Åhus och det var vi vid två till tre tillfällen per år. När så lagret började ta slut vidtog underrättelsetjänsten. Vem av de andra på ambassaden hade besök på gång från Sverige som kunde agera bud. Principen för underhållstjänsten gällande snus höll väl och jag var aldrig utan. Dessutom visade sig snus vara en hårdvara. De amerikanska arméattachéerna var mycket svaga för snus och en dosa eller två då och då kunde vara en mycket fruktbar gåva.

Om jag hade mina tillkortakommande under första bataljonsövningen som ny officer så tror jag det var trasiga skor i Turkiet som ställde till det för mig. Det hände alltid på resor förstås. Vid ett par tillfällen tappade jag en klack på mina lågskor. Det var besvärande, men hanterbart. Värre var det när vi var på en marinövning i Izmir i västra delen av landet. Resan och verksamheten till ära hade jag klätt mig i fältuniform och marschskor. En klädsel som inte var helt vanlig under tiden i Turkiet. Väl framme i Izmir och ute på en jagare kändes det konstigt att gå. Skorna liksom fjädrade på ett obekant sätt. Jag började undersöka saken och de visade sig att sulorna börjat vittra och små gummibitar trillade av för varje steg jag tog. Övningen var relativt kort, som tur var, och skorna klarade sig till nöds under resten av tiden. Däremot blev det ingen mer fältuniform i Turkiet.

Åren gick fort och vi trivdes bra i våra roller. Tre år var en lagom lång tid. Vi blev aldrig trötta på uppgiften, men det räckte så.

Efter 41 år i uniform var det så tid för att gå i pension vid 58 års ålder. Det var ett fint sätt att få avsluta ett långt arbetsliv på med många trevliga minnen från tiden i Turkiet. De flesta platser jag tjänstgjort på tidigare hade drabbats av nedläggningar eller omfattande omorganisationer, men så är inte fallet i Ankara. Där har vi fortfarande en försvarsattaché.

Den 1 juli 2007 satte vi oss i bilen, som för övrigt varit kvar i Turkiet hela tiden, och påbörjade vår hemresa. Vi tog nio dagar på oss och besökte bla gamla attachévänner i Belgrad, Zagreb och Bonn.

Sista veckan i augusti ägnades åt avrapportering och avanmälan i Högkvarteret hos ÖB mfl och på Försvarsdepartementet hos försvarsministern. Vi var även inom UD och lämnade tillbaka våra diplomatpass. Därmed var cirkeln sluten och uppgiften löst.

Den 1 september blev jag medlem i de dagledigas skara, medan Christel fortsatte att arbeta några år.

Läsarna av dessa rader har säkert noterat att jag inte nämnt något om utvecklingen i dagens Turkiet och det är med avsikt jag avstår från några spekulationer i den frågan. Man kan dock konstatera att om Turkiet har och har haft problem med kurdiska PKK i sydöstra delen av landet så lär det inte bli enklare, i den under hösten etablerade säkerhetszonen, i norra Syrien. Betänk att cirka 45 000 soldater och civila har fått sätta livet till sedan 1984 då PKK inledde sin terrorverksamhet.

Tack för visat intresse och på återseende i samband med vår trevliga och välskötta kamratförenings verksamhet!

Observatör i Kongo - en återblick

Text och bild: Staffan Persson

Staffan Persson

Kongo. Ett stort land mitt i Afrika, präglad av krig, förtid och umbäranden.

Jag fick frågan av Gunnar Segerholm om jag inte kunde skriva en artikel till T4-bladet om mina år där. Jag tveklade lite men Gunnar propsade på och godtog inte ett nej så här kommer en liten återblick.

Jag har haft förmånen att få åka som militärobservatör till Kongo två gånger. Första gången var december 2006 till december 2007, och andra turen var mars 2012 till juli 2013.

Demokratiska Republiken Kongo (DRC), fd Zaire och ännu tidigare Belgiska Kongo, är ett land som är och har varit oerhört utsatt för krig och övergrepp i snart över 30 års tid. Joseph-Désiré Mobuto ledde landet från 1965 och behöll makten till han störtades av Laurent Kabila 1997. Efter folkmordet i Rwanda 1994, när hutu-majoriteten dödade mer än 800 000 tutsier och moderata hutuer, flydde många hutuer till östra Zaire (nu D.R. Kongo) till flyktingläger där när en exilarmé av tutsier stoppade blodbadet och tog över makten i Rwanda. Dessa flyktingläger användes som bas av hutugerrillan (Interahamwe, senare Demokratiska styrkorna för Rwandas befrielse, F.D.L.R (les Forces Démocratiques de la Libération du Rwanda)) för att kunna operera in i Rwanda. De började också, med stöd av Zaires armé FAZ (Forces Armées Zairoises), att förfölja och terrorisera den kongolesiska tutsiminoriteten, Banyamulengefolket.

En gerillagrupp ledd av Laurent Kabila, stöttad av Rwanda och Uganda, gjorde uppror i öst och vann stora framgångar mot det oorganiserade FAZ. Laurent Kabila drev Mobuto i landsflykt och utropade sig själv som president i maj 1997 och ändrade landets namn till Demokratiska Republiken Kongo. Han skickade i juli 1998 ut alla de rwandiska och ugandiska trupperna som hade stöttat honom vilket ledde till att ett nytt rebelluppror startade borta i öst. Upproret backades upp av Rwanda och Uganda som var intresserat av alla naturtillgångarna i DRC. Detta fick Kabila att ta hjälp av Angola, Namibia, Zimbabwe, Tchad och Sudan som ju var lika intresserade av tillgångarna. Detta krig, som pågick mellan 1998 – 2003, har kallats för Afrikas världskrig och bedöms ha krävt mer än 4 miljoner människoliv. I maj 1999 undertecknades ett eldupphör mellan parterna (som inte följdes). I november samma år antog FN:s generalförsamling en resolution som än en gång satte upp en FN-styrka i Kongo, MONUC (Mission de l'Organisation des Nations Unies en République démocratique du Congo). Detta nästan 40 år efter den förra (ONUC) som sattes upp vid Kongos frigörelse från Belgien, 1960. Till att börja med hade MONUC 5537 man i landet, för att 2014 ha drygt 22000, varav 760 militärobservatörer. Vid MONUC:s inträde fick man de utländska styrkorna att lämna landet, men flera milisgrupper fanns kvar främst i östra Kongo. I januari 2001 mördades Laurent Kabila och hans son Joseph tog över som landets

ledare. Det diplomatiska spelet att få fred i landet fortsatte, och under hela tiden pågick blodiga strider och fruktansvärda övergrepp på civilbefolkningen i landets östra delar. Den 28 juli 2003 ändrade Generalförsamlingen MONUC:s mandat till att falla under kapitel 7 i FN-stadgan, det blev en fredsframtvingande mission. FN får alltså använda alla tillgängliga medel för att uppfylla sitt mandat. Ett av huvudmålen var att få fram allmänna val av en ny president, vilket lyckades hösten 2006. Joseph Kabila vann och blev Kongos lagligt valde president.

Inför valet som skulle hållas 2010 ville Kabila visa för befolkningen att han hade landet under kontroll, och krävde att MONUC skulle avsluta sitt uppdrag och lämna landet. Stridigheterna och övergreppen i östra Kongo, framför allt i Ituri, Nord- och Syd-kivu-provinserna, har hela tiden fortsatt då här fortfarande är många milisgrupper som är aktiva och gömmer sig i Kongos skogar, vilket ledde till att FN:s generalförsamling inte gick med på Kabilas begäran. Man enades istället om att styrkan succesivt skulle minskas och att mandatet istället ändrades till att omfatta skydd av civilbefolkningen. Det nya namnet blev istället MONUSCO (United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo).

Kongo är ett land som är bland världens tio rikaste på naturtillgångar och mineralutvinningar, men detta har också blivit dess förbannelse. Landet toppar listan på världens fattigaste länder och huvuddelen av befolkningen lever på mindre än en dollar om dagen, medans rikedomarna går till andra länder. Det är många som är intresserade av att

det inte blir fred i Kongo och att konflikterna hålls vid liv, så att rovdriften kan fortsätta till små kostnader och generera stora vinster för enskilda. Såväl personer som länder.

FN:s högkvarter i Kongo ligger i huvudstaden Kinshasa (tidigare Leopoldville för er som var där på 60-talet) och där landade jag in när jag påbörjade mina missioner. En stökig, skitig, våldsam stad i västra delen av landet, vid kanten av Kongofloden. Här genomfördes introduktionsutbildningen, induction training, som alla genomför innan man placeras ut på en sektor någonstans i landet. Landet är stort, lika stort som Tyskland, Polen, Österrike, Schweiz, Danmark, Holland, Belgien, Luxemburg, Frankrike, Spanien, Portugal och Italien tillsammans. Landet består till största delen av djup regnskog, östra delen är bergigare om än fortfarande betäckt för att i provinsen Katanga i sydost bli lite mera savann. Vi svenskar vill gärna bli placerade i östra Kongo då klimatet där är lite svalare pga höjden, trots att denna delen är den farligaste i landet. De oroligaste områdena är Ituri, Nord- och Syd-Kivu-provinserna, det är där det är flest militanta rebellgrupper och också flest stridigheter och övergrepp.

När jag i min första mission var klar med introduktionen hade jag önskat och blivit lovad Nordkivu av den indiske översten som var chef för personalsektionen (CMPO). Han åkte på ledighet några dagar före vi var färdiga, så då passade hans pakistanske ställföreträdare på att ändra alla placeringarna så vi som skulle till öst hamnade i väst och vice versa. Så min första posting blev till Western brigade med HQ i Kinshasa. Väl där fick jag sedan efter några veckor en posting till teamsiten i Kananga (tidigare Luluabourg) i provinsen Kasai. Detta var gammal klassisk svensk mark, då de svenska J-29 flygande tunnorna initialt var placerade här under Kongokrisen 1960–64. Det var även här som svenskan Zaida Catalán mördades under ett utredningsuppdrag för FN 2017. Kasai ligger i regnskogsbältet så där är varmt och fuktigt, mellan +33 och +38 grader dygnet runt. Man svettades floder, såväl dagtid som nattetid, och jag avskydde fukten och värmen. Det var, då, ett lugnt område så det skedde inte mycket under tiden jag var placerad där. Enda sedan vi fick våra placeringar så hade både vi och vår kontingentschef, Tommy Dahlqvist från P5, jobbat mot CMPO om att få nya postings till östra Kongo. Lagom till jag skulle åka hem på min första leave, efter tre månader i Kongo, så fick jag en ny posting, nu till Nordkivu.

Hur man reser, Nordkivu

Jag flyttade från Western Brigade till North Kivu Brigade, med sitt HQ i staden Goma precis vid gränsen till Rwanda, vid foten av den aktiva vulkanen Nyiragongo och på stranden till Lake Kivu. Nyiragongo hade haft sitt senaste utbrott så sent som 2002 och då ödelagt stora delar av Goma. De delar av staden som begravdes under

Camp, Goma

lavan var nu återuppbyggda ovanpå och runt den stelnade lavan, med följd av att ett moln av svart lavadamm konstant ligger över stan. Damm som man hade i näsan hela tiden.

Skillnaden mellan västra/centrala Kongo och östra var enorm. Landskapet är fantastiskt vackert, bergigt böljande kuperat med toppar som sticker upp ibland allt det gröna och milsvid utsikt på sina håll. Klimatet är helt underbart, +28–33 grader dagtid och ner till +10 nattetid. Skillnaden var också enorm på ett annat vis. Från att tidigare mest ha mött kongolesiska armén (FARDC) i sina baracker såg man nu soldater överallt. Utkanten av stan var ett stort flyktingläger med små hyddor av bananblad och pressningar. Dagligen inkom rapporter om överfall från milisgrupper mot småbyar eller resande, plundring och våldtäkter, och lika ofta var det FARDC som stod bakom det samma. FARDC är inte en armé som vi tänker oss den, med disciplinerade vältränade soldater, utan ett hopkok av allsköns avskräde. Som en del i fredsprocessen gjorde man så att de milisgrupper som gav upp fick möjlighet att inlemmas i den reguljära armén, med en kortare utbildning om ca 30 dagar. De fick nya uniformer och egna vapen, men de var samma banditer som tidigare. För att göra det hela ännu värre så fick de ofta inte ut sina löner, som i sig endast var mellan 10 – 50 dollar i månaden beroende på grad. Detta fick följden att de använde sin vapenmakt för att ta det de ville ha från civilbefolkningen, precis som de gjort tidigare som rebeller och banditer. Civilbefolkningen lider enormt i den här delen av världen, men det nämns oerhört sällan i svensk media.

Teamsiterna var indelade i röda och gröna teamsiter. Röda teamsiter var de som var lite kärvare och de gröna var de bättre, bekvämare, tryggare. Oftast startar man på en röd teamsite för att senare byta till en grön. Jag blev placerad på teamsite 528 i Kanyabayonga som ligger längs vägen från Goma till Beni, ca 6 timmars körning (ca 15 mil) norr om Goma precis vid utkanten av Virunga Nationalpark. Parken var under Mobutos tid en fin safaripark med massvis av turister, men sen kriget är det numera ett gömställe för många av rebellgrupperna då de lätt kan gömma sig där. Det är även här som huvuddelen av världsbeståndet av bergsgorillor finns, i Virungabergen. Sträckan mellan Rutshuru, som är stan hitom parken och där vår närmaste teamsite finns, och

Kanyabayonga räknas som en av de farligare i Kongo att färdas och för FN gäller regeln att man inte får åka utan eskort. Förutom för oss observatörer då, den civila ledningen anser att eftersom vi ju är militärer så ingår det en viss risk med jobbet och annars hade vi inte kunnat göra vårt jobb. Men vi var enbart glada för detta, det gjorde att vi kunde röra oss till och från Goma när vi behövde det utan att behöva vänta på att det gick eskorterade konvojer.

Kanyabayonga visade sig vara en fantastisk plats som jag älskade från första sekund, liggande på 2000 meters höjd med en fantastisk utsikt över Virunga och sjön Lake Albert. Att den var klassad som röd teamsite berodde huvudsakligen på säkerhetsläget,

Kanyabayonga

då det var en mycket orolig region av Nordkivu, med mycket stridigheter och övergrepp. Grupper som förekommer i området är främst FDLR, LRA (Lord's Resistance Army), ADF/NALU, och lokala Mai-Mai. Dessa lever mest på att plundra och terrorisera civilbefolkningen och överfall mot bussar och andra fordon längs vägarna. De är förutom FDLR oftast dåligt utrustade, med ett fåtal erövrade Kalasjnikovs och lite ammunition, så machetes är ett frekvent använt vapen mot civilbefolkningen.

Vårt jobb som observatörer var att inom vårt område patrullera runt och besöka och samverka med de olika bystyrena och kommunerna, såväl som de militära förbanden som var placerade där. Vidare skulle vi följa upp och utreda och dokumentera vad som hänt vid överfall eller attacker, främst mot civilbefolkningen. Vi var bland de första som skickades till de ställen eller byar där miliserna slagit till, där vi möttes av förtvivlade människor. Gruppvaldtagna kvinnor och flickor, ibland så unga som 4–5 år. Barn, kvinnor och män, oftast ihjälhuggna med machetes för att spara dyrbar ammunition. Bilder så fruktansvärda att det inte går att beskriva, ohyggliga minnen som aldrig försvinner.

Jag blev ganska snart utsedd till Teamleader för teamet i Kanyabayonga och jag trivdes bra där, så jag valde att stanna kvar trots att jag fick erbjudanden om att byta till grön

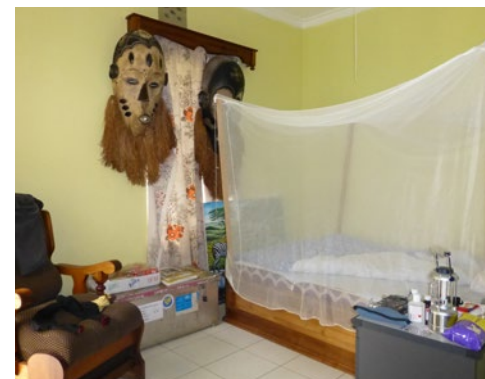
teamsite. Vid min sista leave hem under första missionen så valde jag att tacka ja till att byta till teamsite 509 i Goma för mina sista två månader innan utryckningen, men detta var mest av praktiska skäl för att minska risken att bli fast ute på landsbygden vid tiden för avrustning. Goma var i mina ögon ett nerköp även om det innebar ett lyft i många sammanhang, som tillgång till restauranger och barer och annan civilisation. Patrullerna gick främst inom stan, med otaliga möten med högre officerare inom FARDC eller säkerhetstjänsten, och de flesta var inte samarbetsvilliga så mötena var oftast resultatlösa. Men livet var enkelt och min utcheckning gick smidigt. Ett år gick otroligt snabbt.

Nyiragongo, Goma

Min förvåning var stor när jag fick ett erbjudande om att åka en andra tur till Kongo. Normalt vill inte Försvarsmakten skicka folk till samma mission flera gånger, men man hade haft problem att rekrytera observatörer till just Kongo. Första gången vi skulle dit hade vi fått höra hur farligt och riskfyllt det var, så vi hade varit ganska nervösa i början. När nu erbjudandet kom så tvekade jag inte en sekund innan jag tackade ja, nu visste jag ju precis vad det handlade om. När frågan om önskad placering kom upp vid induction course i Kinshasa hade jag svaret klart. Den här gången ville jag gärna se Sydkivu.

Jag hade tur och fick posting till South Kivu Brigade och reste tvärs över Kongo till Bukavu, som är provinshuvudstaden i Sydkivu. Bukavu ligger precis vid gränsen till Rwanda och vid Lake Kivu på andra sidan sett från Goma. Väl där fick jag tillfälligt boende i Russian House, ryska huset, kontakter som skulle visa sig värdefulla senare. Som observatör så ansvarar man själv för att ordna sitt eget boende och levnad, i gengäld betalar FN ut ett traktamente, sk MSA, men slår i övrigt ifrån sig allt ansvar förutom arbetsplatsen, teamsiten. Ute på landsbygden är ofta boendet och teamsiten på samma plats, men i städerna ligger oftast teamsiten på en bas och man bor på stan. Nationer med många observatörer organiserar oftast hus där de kan bo när de passerar

Mitt rum, Bukavu

eller placeras på en plats, och där andra oftast kan hyra in sig om det finns plats. Min kontingentschef i Nordkivu jobbade ihop med en ryss i Goma och hade bett honom om att hjälpa mig med boende när jag kom till Bukavu, utan min vetskap. När jag anlände till Kavumu flygplats 1 ½ timmes bilfärd utanför Bukavu möttes jag av ett par observatörer från teamsiten i Bukavu som hade skickats för att möta mig och som körde mig till Russian house där jag välkomnades. Här bodde jag sedan under min tid i Bukavu.

Vägvy, Bukavu

Ägg till marknaden, Bukavu

I Bukavu fick jag veta att jag hade fått posting till teamsite 509 i Minembwe (ja, det var samma numrering som Goma men ingen kunde förklara varför det blivit så) och alla tyckte synd om mig. Minembwe ligger högt uppe i bergen i Sydkivu och enda sättet att sig dit är med helikopter, och det är väldigt kallt där uppe. Och där finns absolut ingenting så alla. Själv tyckte jag att det lät alldeles förträffligt, då de flesta andra teamsiterna i Sydkivu låg på betydligt varmare ställen, och det brukar alltid finnas någon liten butik eller nåt kyffe att handla i. Efter drygt en vecka i Bukavu reste jag sedan söderut till Uvira som ligger vid kanten till Tanganyikasjön, för att därifrån sedan åka helikopter upp till Minembwe. I Uvira blev jag fast i ett par veckor innan jag kom vidare eftersom vädret var dåligt i bergen så helikoptern kunde inte komma fram. Helikoptern gick två gånger i veckan, och den var livlinan både in och ut, men vädret går inte att styra och ofta fick helin vända tillbaka.

Minembwe ligger mitt ute ibland Sydkivus böljande kullar på knappt 2000m höjd, verkligen mitt ute i ingenstans. Väl på plats kunde jag konstatera att det mesta stämde, det låg verkligen mitt ute i ingenstans och det fanns ingenting! Min tidigare erfarenhet var att teamsites alltid är placerade i någon stad eller befolkningscentra där mycket folk rör sig. Men så var inte fallet när det gäller Minembwe. När helikoptern gick inför landning på ett stort grönt fält mitt uppe i

Vy över Minembwe

bergen låg det cirka 40 hus utspridda runt omkring. Inga bilar, inga vägar, inga affärer, inget mobilnät, inga kommunikationer förutom satellittelefon. De enda bilarna som fanns där var våra två, en hjälporganisation, IRC, hade tre stycken och det pakistanska kompaniet hade tre jeepar, två lastbilar och tre PBV:er. Det var allt. Däremot är där massor av frisk luft, underbara gröna vyer, och – kor. Massor av kor som går omkring fritt och betar. Jag var först mycket frågande till varför man valt att lägga en teamsite här uppe, men jag fick snart förklaringen, både till detta och till alla korna. Minembwe är nämligen hjärtat för Banyamulengestammen i Kongo, dvs Kongos tutsier. Minembwe, som Banyamulenges center, är alltså en maktfaktor som påverkar hela östra Kongo då Banyamulenge har många mäktiga personer i höga befattningar i Kongo, därav beslutet att ha FN-närvaro i området.

Minembwe var en fantastisk plats med ett böljande slättlandskap mitt uppe i bergen. Platsen kallades för "the lost paradise" av alla oss som tjänstgjort där uppe, det var ett paradiset som man hittat till av en slump. Teamsiten var byggd ett litet stycke från fältet där helikoptern brukade landa, och de som etablerade stället hade kommit överens med markägaren om att bygga två hus som vi höll till i. Vatten hämtades nere från floden för hygien, och vatten för matlagning hämtade vi från byns gemensamma brunn. Vi tilldelades 1 ½ liter dricksvatten om dagen från FN. Detta kom från FN:s vattenreningsanläggning vid Lake Kivus strand utanför Bukavu.

Rummet i Minembwe

Fastkörning

Djungelpatrull, Minembwe

Angående vattenhämtning så tänkte jag nämna en händelse som jag minns med glädje. Vi turades om att ansvara för vattenhämtningen. En dag när det var min tur så när jag kom fram så var IRC redan där för att fylla så jag fick vänta lite. Det tog inte många minuter innan det var fullt av ungar som stod runt bilen och tittade på mig och in i bilen. För de lite äldre så var det inga problem, de var långa nog att se in genom rutor, men de yngre stod där och tittade upp på mig, för de kunde ju inte se in i bilen.

Barn i bil

De äldre berättar vad de ser av mätare, radioapparater och annat. På min sida så stod några yngre barn, kanske 4-5 år gamla, och tittade nyfiket på mig. Eftersom jag ändå väntade på att IRC skulle bli klara så jag kunde köra fram, så öppnade jag dörren så att de skulle kunna se de också. De var jättefascinerade av att se in i bilen, alla knappar och mätare, ratten, radioapparaterna och att det kom musik ur dörren.

Efter en liten stund så var det en liten knatte på kanske 5 år, som var lite modigare än de andra och stod längst fram, som pekade lite blygt på insteget och tecknande liksom frågade om han fick kliva in bredvid stolen. Jag tyckte han var modig som vågade fråga så jag makade mig lite åt sidan i stolen så att han kunde få plats lite vid sidan om mig och pekade att han kunde komma upp och sitta där vid sidan om. Som han log när han klättrade upp, och sen när han satt där och tittade ner på de andra barnen. Det var tur att han hade öronen som hindrade leendet från att gå hela varvet runt huvudet, så lycklig blev han när han fick sitta där. Självt kom jag att tänka på när man var liten och de hade öppet hus på Brandkåren, hur spännande det var när man fick klättra upp i brandbilarna och sitta där med alla knappar och annat. Så jag kan tänka mig hur ungarna kände sig nu, de flesta av dem hade ju aldrig sett en bil annat än utifrån när vi eller någon hjälporganisation körde förbi.

Så var IRC klara och körde därifrån, så nu kunde jag köra fram så att vi kunde fylla på. Jag öppnade dörren på passagerarsidan och tecknade åt några andra att de kunde klättra in och sitta där, och jag lyfte över knatten till passagerarsätet. Två andra ungar klämde in sig, och sen körde jag sakta fram de sista 20 metrarna till brunnen. De var helt saliga över att få åka med i bilen och var helt fascinerade över mitt arbete med växelspaken och mitt tittande i backspeglarna när jag backade på plats. Sen fick de sitta kvar medan vi fyllde dunkarna. När vi var klara så fyllde jag baksätet med de övriga ungarna så de också skulle få åka en liten sväng, och sen körde jag ut från vattenhållet och körde de 100 metrarna upp till vägen och en liten sväng på gräset innan jag stannade vid vägen igen och släppte av dem allihop. Som de skrattade och jublade efter den lilla turen, helt överlyckliga var de när de hoppade ut. Behöver jag säga att det kändes ganska bra när jag körde tillbaka till team siten igen?

Livet i Minembwe var härligt och det var relativt fredligt i området. Jag förblev placerad däruppe i nästan 8 månader, och höll nästan på att bli kvar där hela året om det inte hade varit för att en kontingent med gamla svenska FN-soldater skulle göra en resa ner till Kongo 50 år efter sin mission. Detta hade flaggats upp tidigt och jag som var den ende svenske observatören i Sydkivu skulle möta upp dem i Bukavu. Detta var överenskommet med ledningen för observatörerna och med den pakistanske majoren som var placerad på G1, personalofficeren, att jag då skulle få en ny posting till teamsiten i Bukavu. Det var även överenskommet med ryssarna att jag då skulle bo i Russian House, då de behövde fler hyresgäster för att dra runt huset. Men G1:an försökte sedan att förhålla det hela och "glömde" bort detta löftet. Tiden gick och besöket kom närmare och närmare, men ingen ny posting kom. Jag stötte på flera gånger men med ringa framgång, och här var det inte heller till stor hjälp att det enda kommunikationsmedlet vi hade med yttvärlden var satellittelefon. Men jag lyckades till slut få tag i mina ryska kontakter och be dem hjälpa till att trycka på, och den ryska kontingenten har ganska mycket att säga till om i MONUSCO.

Så lagom till att det började heta till i Nordkivu med att rebellgruppen M23 gick till angrepp på bred front och tog stora delar av Nordkivu och även Goma, så fick jag en ny posting till TS 530 i Bukavu. Jag kom med helin ner till Uvira men sen var det stopp pga stridigheterna i Nordkivu. Dessa hade även spritt sig in i norra delarna av Sydkivu och det var stor panik och upplöpp över hela Sydkivu.

Tgb-40 WFP, Bukavu

Så jag verkade bli sittande i Uvira på obestämd tid, och jag avskydde verkligen Uvira. Men jag sprang på några lokalt anställda, från MONUSCO-högkvarteret i Bukavu, som varit på uppdrag i Uvira och som absolut ville hem till sina familjer och där jag lyckades slänga med mig och min utrustning i deras bil. Det blev en mycket spännande och strapatsrik färd upp till Bukavu, men det gick vägen och allt gick bra och de släppte av mig i Russian house när vi var framme många långa timmar senare. Min ankomst väckte en del uppståndelse både hos ryssarna och i staben då ingen kunde tro att vi klarat att köra från Uvira till Bukavu som situationen var då, så jag fick förklara mig lite men jag hade klara papper på min rörelse så det var inte mer med det. Och nu var jag ju framme så det var inte lönt att skälla mer om det heller. Men visst, det var kanske en onödigt stor risk att ta får jag kanske erkänna så här i efterhand. Nu blev dessutom veteranernas rutt ändrad, pga stridigheterna så kunde de inte komma till Bukavu så jag fick aldrig tillfället att träffa dem vilket jag fortfarande tycker var väldigt tråkigt. Det hade varit intressant och spännande att få träffa dessa veteraner och höra deras berättelser från 50 år tillbaka i tiden.

I samma veva fick vi förfrågan från Sverige om vi kunde tänka oss att förlänga vår mission med tre månader då man fortfarande hade svårt att rekrytera efterträdare. För min del var det inget bekymmer, jag förlängde gärna. Så då blev det så att jag tillbringade mina återstående 7 månader på teamsiten i Bukavu. Det var en bra tid, och här skiljde det sig rejält gentemot tiden i Goma. Vi hade ett stort ansvarsområde som sträckte sig vida omkring och vi gjorde långa patruller runt i vårt område. En stor skillnad mellan Nord- och Sydkivu var att i Sydkivu gjorde vi sk long-range patrols, där vi var borta flera dagar med övernattnings på olika ställen. Detta ansågs för farligt i Nordkivu så där gjordes bara dagspatruller.

Fiske i Lake Kivu, Bukavu

I Bukavu var det dessutom en svensk som jobbade civilt för FN som var chef för verksamheten där och som jag fått bra kontakt med som jag nu kunde träffa och umgås mera med. Han hjälpte mig oerhört mycket vid flera tillfällen under min tid i Minembwe, och bla var han direkt avgörande vid ett tillfälle där vi hade en liten 5-årig flicka som blivit våldtagen. Jag försökte länge slåss mot den vanliga byråkratin inom FN för att få tillstånd att låta dem åka med FN-helin, som ändå åkte tom tillbaka, från Minembwe ner till Bukavu för vård på Panzisjukhuset där, men det var förgäves. Helin åkte utan att de fick åka med. Hennes tomma blick och hennes förtvivlade mamma, det var outhärdligt att se. Jag tror aldrig att jag varit så arg i hela mitt liv. Min paraguayanske kollega sa senare att man nog kunde höra mig över hela Minembwedalen när jag skrek på den ansvarige nigerianen som satt nere i Uvira och styrde allt, trots att jag pratade med honom i satellittelefon. Till slut ringde jag till Janne som han heter för att debriefa mig och få prata av mig lite och förklara läget för honom. När han hörde vad det handlade om så sa han bara att han ringer tillbaka till mig om 30 min. När han sen ringde så sa han att en heli var på väg från Bukavu och skulle landa om 45 min, ”-Se till att de är på plats då!”. Helin kom, mamman och flickan och en lokal hjälppersonal-kvinna klev ombord och de lyfte med kurs direkt till Bukavu. Jag fick senare veta att

en FN-ambulans med sjukvårdspersonal från URUBAT hade väntat och sen kört dem direkt till Panzisjukhuset där flickan fick vård. När de kom tillbaka 6 veckor senare så var det en helt annan flicka som kom, glädje lyste ur hennes ögon och hennes mamma var så oerhört tacksam. Jag kan se dem framför mig än idag. Janne visste precis vilka trådar han skulle dra i och han fick saker att hända. Vi är vänner än idag och håller kontakten. Vi åkte bla och besökte de berömda gorillorna tillsammans, en fantastisk upplevelse.

Det kom även två poliser till Bukavu, varav en kvinnlig polis från Hässleholm som jag kände sedan innan. De skulle egentligen ha placerats i Goma men blev flyttade pga stridigheterna. Kul för mig, nu var vi ett gäng svenskar som kunde umgås. Vi fick även ytterligare ett tillskott, en kvinna från Kriminalvården som blev placerad i Bukavu. Hon valde även hon att bo i Russian house, så vi träffades dagligen. Det var skönt att ha några att prata med när man var ledig.

Situationen lugnade med tiden ner sig, M23 drog sig ur Goma och mycket gick tillbaka som tidigare. Dock var förtroendet för FN allvarligt skadat hos lokalbefolkningen eftersom FN inte hade stoppat M23 från att ta Goma. Men min tid i Bukavu löpte sedan smärtfritt, med många härliga upplevelser i det otroligt vackra Sydkivu. Efter nästan 15 månader var det dags att packa all utrustning en sista gång och skicka den till Entebbe i Uganda där utcheckningen skulle ske. Sen följde vi själva efter och tillbringade knappt två veckor där, med avslappning, poolbad och nedvarvning medan FN-systemet kontrollerade att vi inte hade några anmärkningar eller var skyldiga något innan vi skickades hem. Väl hemma så väntade de obligatoriska psykologsamtalen och hemkomstsamtalen och medaljering innan man slutligen stod hemma i hallen igen, med en mängd nya minnen till ålderdomen.

Nyirabogo patrull, Minembwe

Från T4 till Mocambique.

Hur en gedigen utbildning på T4 leder till ett lyckat sågverksprojekt i Mocambique

Text och bild: Karl-Gösta Nilsson, fd Vpl Serg vid fdT4.

Det var dags att mönstra. Dagen inleddes med en läkarundersökning och sedan samtal med psykologer och andra specialister. När dagen led mot sitt slut så ställdes man inför en barsk Överste som hade ens öde i sin hand. Jag hade sökt som militärpolis men upplystes, vänligen men bestämt, att jag var 2 cm för kort. Kra-ven var 1,75 och jag var "bara" 1,73. Mitt svar att det kunde jag väl växa dessa 2 cm tills det var dags att rycka in bemöttes med ett kortfattat "det skulle du ha tänkt på tidigare" och i samma andetag "men du kan få komma till T4 om du vill". Ett "Ja tack Överste" och en stämpel så var det klart.

Karl-Gösta som ung

Anledningen till mitt andrahandsval var att jag sedan 12-årsåldern tillhört Röda Korset och många av medlemmarna i kåren hade legat vid T4. Ett år senare, i april 1961, var jag också på väg dit. Nu blev det inte någon mer sjukvårdsutbildning. Jag hamnade som befälselev på 3. Kompaniet, 2. Pluton. Vår kompanichef var Kn Ulf Kalling och vår plutonchef till en början Fj Arne Olsson med Serg G B Bengtsson som stf. Vår plutonchef avlöstes senare i utbildningen av Fk N O Engqvist. En officer som hade gått den "långa" vägen via försvarets underofficersskola.

Nu var jag inte helt obekant med det militära livet. Utbildningen inom Röda Korset innehöll en hel del hemvärnsövningar vilket innebar att jag var bekant med militära grader och att gå i trupp.

Något som kom väl till pass under först veckorna i utbildningen då vi skulle lära oss militär disciplin. Några veckor in i utbildningen kallades jag in till kompanichefen som frågade om jag ville flytta över till en trafikpluton. Mina papper från mönstringen hade tydligen följt med till regementet. Nu bad jag att få slippa. Min far hade omkommit i en motorcykelolycka några år tidigare och jag kände obehag att åka motorcykel. Det var en sanning med modifikation. Hela sanningen kan nu, efter så här många år avslöjas. Trafikplutonerna hade sin uppställningsplats utanför vårt logements fönster och vi hade sett att deras plutonchef var en mycket ambitiös officer. Hans drillning av soldaterna var emellertid inget man frivilligt deltog i. Vi hade redan börjat uppskatta vårt befäl som vänliga men bestämda. Min önskan att få stanna kvar i plutonen bifölls.

Efter den grundläggande utbildningen tilldelades vi ett antal äldre lastbilar av märket Mercedes som vi gjorde vägarna osäkra med runt Hässleholm. Nu var det inte bara körning på vägar och övningsfältet. Vi fick också en gedigen utbildning i motorkunskap på både bensen- och dieselmotorer.

På plutonen fanns också ett antal korpraler från förra årets plutonchefsskola. Två av dem råkade vara konfirmationskamrater, tillika konfirmationsprästens söner. Strax innan de skulle sluta fick jag veta från en av dem att det från vår pluton skulle tas ut två soldater för utbildning i pionjärtjänst. Detta år skulle T4 sätta upp ett rörligt transportförband där det ingick en pionjärtropp. Några dagar senare när kompanichefen frågar efter två "frivilliga" för utbildning på annan ort räcker jag och en kamrat, som jag tipsat om pionjärutbildningen, upp händerna. På kompanichefens fråga vad jag har för erfarenhet från tunga fordon svarar jag att jag kört traktor på min morfars gård och lastare på min morbrors cementgjuteri. Svaret är tydligen tillfyllest och efter godkännande från en något överraskad plutonchef, som tydligen inte hade blivit informerad om uttagningen, blir vi uttagna att åka till T3 i Sollefteå. Tågresan dit tog 22 timmar. Hade den varat 2 timmar längre hade vi fått sovvagn. Nu blev det att i stället försöka sova i sittande ställning så gott det gick.

På första uppställningen dagen efter blev vi mottagna av en furir som på klingande finlandssvenska förklarade att han avskydde två saker här i livet, tomma buteljer och skåningar. Vi lät hans inställning passera för övrigt befäl visade sig vara betydligt vänligare. Det blev en intensiv utbildning. Vi fick lära oss att bygga värn, spränga dem i luften, köra bandtraktorer, lastare och andra tunga fordon. Ett av befälens favoritröjen var att köra ut en bandtraktor eller lastare i ett träsk på övningsområdet och låta oss bärga dem. När fordonet var uppe igen och avspolat fick vi åka hem, ibland på eftermiddagen men oftast på sen kväll. Våra övningsobjekt var i många fall civila uppdrag åt kommunen, bl.a. fick vi bygga om stadens hoppbacke inför ett kommande SM. På min lott kom att bygga en skogsbilväg åt ett av skogsbolagen där man skulle avverka ett större skogsområde. Uppdraget utfördes till skogsbolaget belåtenhet och det var skönt att komma tillbaka till regementet och åter få sova i en riktig säng efter tre veckor i tält.

Specialkurs vid T 3 ordnar
Hallstabacken inför skid-SM
IDOGA TRÄNGSOLDATER
ARBETAR I SM-BACKEN
"Riskfritt" i Hallstabacken
genom trängsoldaters försorg

Vi kom tillbaka till T4 lagom till slutövningarna. Våra kamrater i plutonen hade haft intensiva dagar medan vi varit borta. Det var ju plutonchefens första kommendering som officer och man kan anta att han ville visa vad han dög till. Han hade tydligen gjort att bra arbete för plutonen vann årets plutonfälttävlan.

Det gick några år och jag hann med en repövning innan jag började arbeta internationellt. Efter ett år i Etiopien blev jag hastigt och oförberedd involverad i ett sågverksprojekt i norra Mocambique.

I landet rådde det inbördeskrig och man hade fått stänga ner ett projekt utanför landets huvudstad Maputo. För att då inte biståndspengarna skulle frysa inne skapade man ett nytt projekt uppe i norra delarna av landet. Det bedömdes som säkrare här eftersom frihetskämparna kom från den norra regionen. Projektet blev byggandet av ett export-sågverk och hade startats upp av finska konsulter. Dessa hade emellertid under en viss grad av berusning skrivit nedlåtande texter om presidenten i huset där man bodde. Det gör man inte ostraffat i ett land där presidenten har oinskränkt makt. Finnarna tvingades lämna landet omgående och det konsultbolag som jag då arbetade hos ombads ta över projektet.

Jag råkade befinna mig närmast och i ett nästan klart projekt. Efter en snabbtur hem till Sverige åkte jag ner till Mocambique med en ordbok i portugisiska i bakfickan. På vägen ner hann jag pränta in några artighetsfraser. Inrikesflyget från Maputo upp till Pemba blev en intressant upplevelse. Det fanns ingen kö till incheckningsdisken. Det var en väl packad folkhop som trängdes i hopp om att få komma med planet. Med hjälp av en dollarsedel fick jag assistans av en lokal bärare med att komma fram och få en biljett.

Väl uppe i Pemba blir jag installerad i det hus med nymålade väggar där finnarna bott tidigare.

Min uppgift var nu att installera sågverksutrustning och starta upp sågverket. En uppgift som dock visade sig vara svår att genomföra. Byggnaderna var långtifrån färdiga. De pelare som var resta pekade åt olika håll, vilket man själva upptäckt tidigare för nu var alla upptagna med att knacka ner dom. Platsen var dock välutrustad. Finnarna hade inte snålat med utrustning. När jag kommer dit står det 5 traktorer och 2 hjullastare av samma modell som jag några år tidigare exerceerat med på T3 och T4 plus två verkstadscontainers, en med maskiner och en för bilreparationer. Det fanns också ett mobilt sågverk där vi kunde såga det timmer vi behövde.

Ingen kunde köra hjullastarna, man hade försökt men det bara resulterade i en krossad vindruta. Det blev således en första uppgift att utbilda förare till hjullastarna så att vi kunde börja använda dem.

Nedtagningen av de sneda pelarna skedde med en slägga och ett stycke armeringsjärn. Det var mest flisor man lyckades få bort så något bättre behövdes. Från en närliggande bilskrot hämtades ett antal bilfjädrar som vi smidde om och härdade till huggmejslar. Nu gick arbetet betydligt snabbare och efter några veckor var pelarna nere och vi kunde börja bygga på nytt.

Cement kunde vi hämta i lösvikt från en cementfabrik i en närliggande stad. Fabriken skulle egentligen exportera cementen men hade inga säckar så efter ett besök hos Provinsens Guvernör fick vi tillstånd att hämta så mycket cement vi behövde. Grus och sten kunde vi hämta i ett grustag nära sågverket. Det enda recept för gjutning som jag kände till var det jag lärt mig när vi byggde värn uppe i Sollefteå så pelarna och bottenplatta kom att byggas enligt svensk fortifikationsnorm. Till en början hinkades cementen upp i formarna av arbetare som klängde utanpå formen, men rätt snabbt tillverkades en arm som vi kopplade på en av lastarna och med en behållare från en skrotad cementblandare fyllde vi formen på två-tre lyft. Efter ett år var sågverket så långt kommet att vi kunde börja installera de maskiner som jag en gång kommit ner för att verkställa.

Även ute i avverkningsområdena kom min militära utbildning till stor nytta. Vägen dit ut blev ofarbar under regnperioderna då broar spolades bort. Det gällde att bygga något permanent som stod emot vattenflödena. Nu rådde det brist på armeringsjärn, det fanns helt enkelt inga. Däremot mycket annat skrot. På skroten intill sågverket fanns det åtskilliga lastbilsvrak. Vi svetsade ihop några ramar till ett spann som vi sedan lade i formen och fyllde med cement, som även här blandades enligt svensk fortifikationsnorm. Inte precis en KB5 men broarna klarade väl av att bära våra lastbilar och att motstå vattenmassorna under de regnperioder jag var där nere. Till min tillfredsställelse och stor glädje för dem som bodde längs vägen.

Efter detta uppdrag kom jag att arbeta i andra projekt inom träindustrin över större delen av världen i mer än 25 år. Jag har dock aldrig i något senare projekt haft så stor och bred nytta av min militära utbildning som i sågverksprojektet i norra Mocambique. Tack vare den blev jag listad hos olika organ som FN, Världsbanken, m.fl som en användbar konsult i besvärliga lägen.

De alternativa gradbeteckningarna

Text och bild: Uno Nilsson

”Hässleholm som garnisonsstad” är temat på Hässleholms Hembygdsförenings kommande utställning. I planeringsarbetet var Peter Alf och jag inbjudna för att berätta om vårt fantastiska regemente T4, och vad regementet har betytt för oss – och för Hässleholm som garnisonsstad. Våra anekdoter väckte både funderingar, frågor och glada skratt.

Våra namn har som ni alla vet följt oss under hela vägen, och för vissa även i det civila. Vi kan dela upp namnen i tre kategorier; sifferbenämning, initialer och/eller bedrifter eller händelser vi har gjort oss bemärkta av.

”16 Nilsson” fick sin sifferbenämning i samband med att han, efter inryckningen, fortsatte sin militära bana som den sextonde Nilsson i Kristianstad. Siffran har han burit med sig sedan dess, både i det militära men även i sin karriär i Bildbyrå, Expert och som ordförande i Hässlecity och Handelsklubben. Han kallades även för ”Experten”

Initialer som BG, KG, LS, KC, UFG och KIS är exempel på smidiga benämningar på dem som har vanliga efternamn. Bo-Göran Persson blev BG, Leif Olsson blev LS och Sonny Johansson blev KIS. Själv blev jag kallad BUM av Cronholm på lagret eftersom jag heter Bengt Uno Malcolm.

Den lite mer intressanta varianten av våra namn är den tredje kategorin, nämligen de epiteter som bygger på olika anekdoter eller händelser. Någon med hög röst som upplevdes som ett vrålände kunde kopplas ihop med vederbörandes namn, Vrål Pelle, eller körläraren som skrek ”brimsa” till beväringen i varje korsning. Andra exempel på våra goda kamraters namn är Jerka, Mälle, Knopp, Skräddaren, Slaktaren, Tarzan, Korea-Håkan, Lappen, Bagar-Nisse och Bagaren.

Med hjälp av Christine och Hans-Inge Lindulfs bildgalleri har jag försökt göra en liten person-QUIZ som förhoppningsvis sätter igång både tankar och härliga minnen. Hittar du något namn som du kan koppla till något foto? Lycka till!

Minnesstund 2019

Text: Gunnar Segerholm. Foto: Uno Nilsson

Vi var som vanligt ett 20 – tal T 4 kamrater som deltog i vår traditionella minnesstund vid T 4 Gravplats. Detta sker varje år inför julen då vi hedrar och minns bortgångna kamrater. Vår prost och f.d. regementspastor Friedrich Eberhardt höll en betraktelse därefter sjöng vi och Holger Axell spelade på sitt horn. Därefter samlades vi på Verumsgården för att dricka kaffe och äta fralla med ost och prickekorv som traditionen bjuder.

Styrelsen hade därefter årets sista sammanträde där det beslutades om 2020 års verksamhet.

*God Jul
och
Gott Nytt år!*

Tränghistorier

Tränginspektörens inspektioner brukade följa ett nytt mönster.

Följa utbildning, möta befälskåren och avsluta med genomgång för allt befäl.

Vid en sådan avslutande genomgång i filmsalen gick överste 1 Wallberg igenom aktuella frågor och avslutade som vanligt med frågestund. Fanjunkare H räcker upp handen och frågar ”När går översten i pension”.

Kaptenen Kallerman var noga med att allt skulle vara fältmässigt. Som chef för ett av T4 trängkompanier inbjöd han kompaniets officerare på middag.

Det bjöds på ett köttstycke som var otroligt segt. Efteråt frågade han om de visste vad han serverat? Jo det var gamla Fia, en häst som hade nödslaktats efter att ha brutit ett ben.

Kallerman förklarade att i krig måste man vara beredd att äta hästkött så det var bra att vara förberedd.

Hans gäster var nog inte särskilt imponerade utan förklarade att ”efteråt gick vi på mässen och lärde Fia simma i punsch.”

Slutligen var det
En regementschef som kom ifrån Ånn
Han älskade musik på trombon
Han till musikkåren sa
nästa gång så vill jag
att alla spelar en sån

Peter Alf

Det har blivit tradition

Inbjudan till T4 – mästerskap i golf

När: Tisdagen den 23 juni 2020

Var: Hesslegårdens GK

Första start: kl 1300

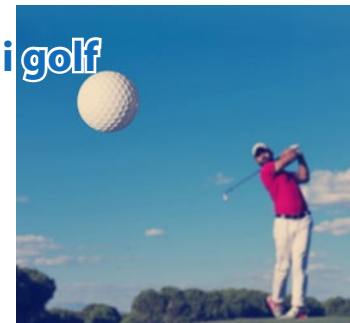
Vi spelar 18 hål slaggolf

Kom gärna i god tid, restaurangen öppnar 1130.

Trevligt om vi kunde äta tillsammans.

Anmälan senast 10 juni: Namn och spelhcp.

Ansvarig: Ronny Nordström: 0709 352770 alt ronnynor49@gmail.com

Ordförandes utfärd.

Samling vid Norra station (Magasinsgatan) maj alt. juni .

Ordförande planerar en utfärd som kommer att innehålla mycket.

Tidpunkt och målet för utfärden är ännu ej fastställt men kommer att meddelas på vår hemsida och vid årsmötet.

Vi kommer att både bli utspisade och guidade på olika sevärdheter.

Hemkomst troligen Kl. 1700 men man vet aldrig, vi får se.

Önskar Ni följa med sker anmälan senast den 1 maj och som vanligt sätt in 100 kr på T 4 Kamratförenings Bankgiro nr: 402-8825.

OBS skriv namn tydligt!

För styrelsen.

Gunnar Segerholm

Bilder från T 4's första Regementets dag 25 september 1949

Text och bild: Olavi

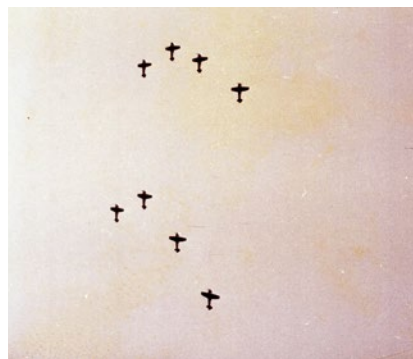
I en gulnad mapp i Västra Göinge hembygdsförenings arkiv hittade vi gamla fotonegativ från Hässleholm. Några var märkta T 4 och Regementets dag 1949. Det är särskilt intressant eftersom T 4 som ni vet blev regemente den 1. juli det året. Bakgrunder var att dåvarande Skånska Trängkåren 1948 tillförts ett tygkompani och 1949 ett intendenturkompani och nu kunde betecknas regemente. Regementets dag, den första i ordningen blev en särskilt festlig tillställning.

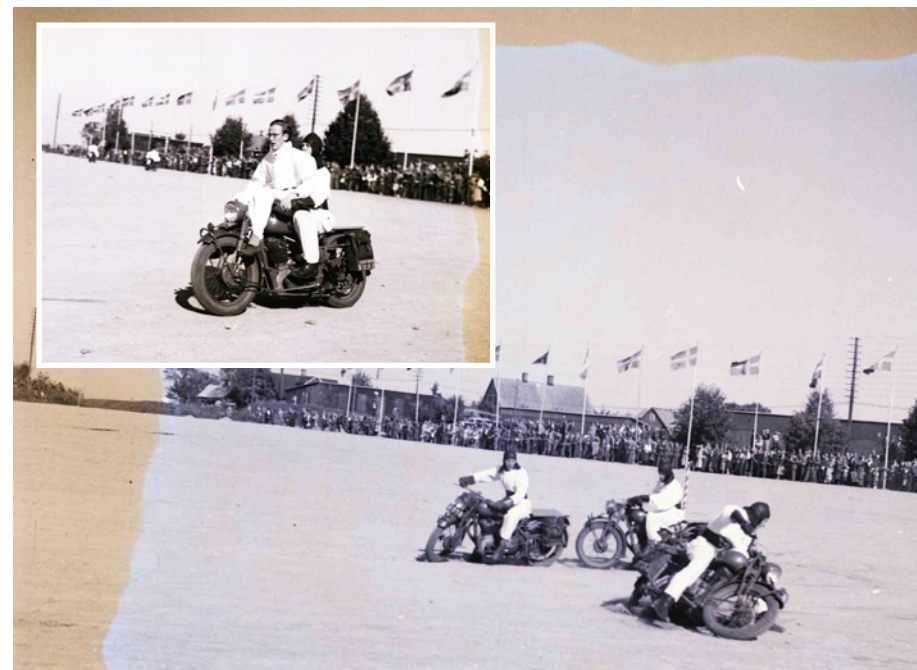
Regementets personal och värnpliktiga ställde upp på nya körplan vid Vankivavägen. Här blev det tal och föreläsningar. Åskådarna fick tillsynes bra platser i slänten mot Vankivavägen. Här hade man också satt upp en rad flaggstänger som säkert lockade en och annan nyfiken passerande på vägen.

Efter inledande ceremonier kunde fanvakten avmarschera för att sedan återkomma enskilt.

Naturligtvis ska det synas och höras att man firar. Flyg i luften naturligtvis. Överflygning med en division, åtta J 22, från F10 i Ängelholm.

I föreläsningarna ingick bland annat mc-uppvisning. Idéerna hade man säkert lånat från de häst- och riduppvisningar som dithills varit obligatoriskt på Kårens dag. T 4-be-fälarna var som de flesta nog vet ofta skickliga ryttare, inte minst i tävlingssammanhang men nu hade regementet just "avhästats". På bilden ser vi uppvisning med motorcyklar som senare blev ett lika obligatoriskt inslag på Regementets dag som en gång hästarna varit. Några namn finns inte till bilderna men en uppgift säger att det var underbefäl vid regementet som fick köra vid uppvisningar.

Intendenturkompaniet fick direkt visa sina färdigheter. Nybakat serverades besökare och regementets personal.

Programmet vid Regementets dag 1949 var nog mer omfattande än vad som framgår av bilderna här.

Någon form av utställning på kasernområdet har säkert funnits med bland annat fordon och vapen.

Norgeresa 16-19 augusti 2020

Söndag 16 augusti:

Avfärd från Magasinsgatan kl 0700.

Under förmiddagen bussfika.

Kl 1100 Guidning av den siste kommandanten på Carlstens fästning.

Lunch på fästnings-restaurangen.

Kl 1500 Incheckning på Strömstad Spa & Resort.

Kl 1900 Middag på hotellet.

Måndag 17 augusti:

Dagen ägnas åt en guidad visning av Oscarsborgs fästning i Oslofjorden.

Vi tittar även på torpedbatteriet. Härifrån sänktes den tyska kryssaren Blücher 1940.

Lunchen intas på fästningshotellet.

Därefter går färden till Oslo med incheckning på Radisson BLU Scandinavia Hotel.

På kvällen äter vi en tre-rätters middag uppe på Holmenkollen.

Tisdag 18 augusti:

Huvuddelen av dagen ägnas åt guidad Stadsrundtur, Vikingskipmuseet, Frammuseet, Vigelandsparken och Holmenkollen där vi intar lunch.

Middagen äter vi på hotellet.

Onsdag 19 augusti:

Hemfärd via Fredrikstens fästning där Karl XII blev skjuten och avled.

Efter att ha ätit lunch och fikat beräknas vi vara tillbaka i Hässleholm kl 2030.

I resan ingår:

3 nätter i dubbelrum (enkelrum mot tillägg), 3 frukostar, 4 luncher, 3 middagar samt fika på vägen upp och ner. I middag och lunch ingår 1 mineralvatten eller 1 alkoholfri öl alt lättöl.

Entrebiljetter ingår.

Pris och anmälan:

Pris för ovanstående program är 2000:- per medlem.

Anmälan görs genom att sätta in 500:- per medlem

på vårt **bankgiro 402-8825 senast 2020-03-20.**

Slutbetalning 1500:- per medlem betalas in **senast 2020-06-25.**

Platsantal och lottning:

Platsantalet är högst 55 medlemmar.

Eventuell lottning (parvis) sker 2020-03-25.

Resultat av lottningen utsänds 2020-03-26.

Välkomna till en trevlig resa!

Arne Hulén

Resansvarig

Trängträff 2020. Sollefteå 28-30 augusti

Trängare trivs tillsammans

Välkomna till Sollefteå
28 - 30 augusti 2020

Prel program

Fredag 28/8 Tilltransport
Starttid ca 1500 Kaffe. Information om I 21 Idrottsförening i samverkan med I 21 KF
Em/Kv Aktivitet på skidskyttstadion Hallsta. Prova-på-skytte. Tävlingar?
Fältdag med kok ur Ångermanlands Hemvärnsbataljonen.
Samkväm i klubblokalen/hotellet

Lördag 29/8 Försvarsinformation
Lunch vid Höga Kusten-bron alt. High Coast Distillery
(fd Box whisky) Sandslån
Besök vid High Coast Distillery, visning av produktion,
lager samt möjlighet att teckna eget avtal om köp av fat
Återresa till Sollefteå genom Världsarvet Höga Kusten.
Middag på Hotell Hallstaberget; Skybar 360°

Söndag 30/8 Information från Kamratföreningarna "Medföljandeprogram"
Samverkan/samarbete gemensamma projekt Föredrag /aktivitet
Utvärdering. Trängträff 2021?
Avslutning och lunch

Starttid är prel 15.00. Vi utgår från olika resealternativ
och förbereder hämtning i Kramfors/Sundsvall

Kostnader:

Nedan redovisade kostnader/person baseras på SJ prislista 2020-01-08, f. n. är
tidtabell och prislista för augusti inte fastställda varför det kan bli justeringar.

28/8 kl 0431 — 1257 Tåg Hässleholm — Sundsvall 1.kl. 571:-

K1 1400 Busstransport till Sollefteå.

30/8 kl 1213 — 2200 Tåg Kramfors — Hässleholm 1.kl. 1204:-

Hotell två nätter del i dubbelrum..... 1245:-

(Hotell två nätter i enkelrum 1950:-, d v s tillägg 700:- som betalas av den enskilde).

Deltagaravgift till T3 Kamratförening..... 1500:-

Summa kostnader..... 4520:-

Medlem i T4 Kamratförening betalar totalt 1500 :- enligt nedan:

Anmälningavgift 500:- inbetalas

senast 2020-03-01 på bg 402-8825.

Resterande del av avgiften 1000:- inbetalas

senast 2020-07-01 på bg 402-8825.

Om någon inte avser att åka tåg utbetalas

reseersättning enligt tabell ovan med 1775:-.

Tågbiljetter och hotellrum bokas av kassören.

Om någon önskar göra detta själv skall

det anmälas till kassören senast 2020-03-01.

dataporten™

Personlig och kompetent service

**Medlemmar får
10% rabatt på köp över 500kr**

*Ta med T 4 KF där ditt namn står på baksidan,
då det gäller som bekräftelse på medlemskap.*

Vi bygger våra stationära datorer själv efter
kunds önskemål samt säljer märkesdatorer
så som, Dell, Lenovo, Asus, Acer & HP.

Vi reparerar även alla sorters
stationära och bärbar datorer.
Går datorn trögt kan vi hjälpa till att snabba upp den.

Vi säljer och servar även radiostyrda modeller.
Nedan ser ni exempel på några av de större märkena vi arbetar med.
HPI, Traxxas, DJI, eMTA & Maverick.

Är du på jakt efter en ny mobil?
Vi har de flesta märkena.
Ex. Samsung, Apple, SONY, Nokia, Huawei & DORO.

Dataporten / Jimaro
Frykholmsgatan 7 • 281 31 Hässleholm
Telefon: 0451-387333 • Epost: info@dataporten.se • www.dataporten.se

Öppettider
Vardagar 10:00-18:00 (Lunch 11:30-12:30) • Lördagar 10:00-14:00

Årsmöte 2020-03-18

Vi börjar årsmötet på sedvanligt sätt med en liten ceremoni samt parentation över under året avlidna kamrater.

Föredragningslista för årsmötet onsdagen den 18 mars på "Hotell Statt Hässleholm"

- 1 T 4 KF ordförande öppnar mötet.
- 2 Val av mötesfunktionärer.
- 3 Val av två mötesdeltagare att jämte ordf justera dagens protokoll samt att tjänstgöra som rösträknare.
- 4 Mötets utlysning och kallelse.
- 5 Dagordning.
- 6 Årsberättelse över verksamhetsår.
- 7 Redovisning av föreningens ekonomi.
 - Redovisning av avvecklingsplanen tom 2029.
- 8 Revisionsberättelse.
- 9 Beslut angående ansvarsfrihet.
- 10 Beslut om verksamhetsplan 2020.
- 11 Bestämmande av årsavgift och omkostnadsersättning.
- 12 Hänskjutna frågor.
- 13 Av styrelsen påkallade frågor.
- 14 Av enskild medlem påkallad fråga.
- 15 Val av:

Ordförande	för ett år
Styrelseledamöter	för två år
Revisor	för två år
Revisor suppleant	för två år
- Val av valberedningen för ett år
- 16 Övriga frågor.
 - Bordsplacering
- 17 Mötets avslutning.

T 4 Kamratförenings Årsmötet 2020

Onsdagen den 18 mars 2020 på "Hotell statt i Hässleholm"

Kl. 1730 - 1800 Samling och förfriskningar

Kl. 1800 - 1845 Årsmötesförhandlingar

Kl. 1845 - 1915 Information

Kl. 1915-ca 2200 Gemensam måltid

För vår planering är det viktigt att Ni anmäler Er senast den 9 mars 2020

Kostnad för middagen är **100 kr/person.** (inkl. välkomstdrink)

Middagen kommer att bestå av en 3 rätters meny, bordsvatten ett glas vin alt öl samt kaffe ingår. (Övriga drycker får den enskilde själv beställa och betala)

Anmälan sker genom att sätta in avgiften på T 4 Kamratförenings

Bankgiro nr: 402 - 8825 OBS! Skriv namn tydligt på den eller de som anmälan avser.

Frågor som enskild medlem påkallar sänds skriftligen till sekreteraren senast den 6 mars 2019.

T 4 Kamratförening, c/o Gunnar Segerholm, Breanäs 3041, 289 73 Immeln.

t4kf@outlook.com

Välkomna!

Gunnar Segerholm. Sekreterare

Förslag på Verksamhetsplan 2020

Årsmöte	18 mars. Hotell Statt i Hässleholm
Endags utfärd	Ordförandes utfärd i juni.
T 4 Golftävling	23 juni i Hässleholm.
Norge resa	16--19 augusti
Trängträff i Sollefteå	28--30 augusti
Höstmötet	7 okt. Hotell Statt i Hässleholm
Gåsamiddag	10 november
Minnesstund	19 december